

7 Σεπτεμβρίου 2014

Ένας αυτόπτης στο μαρτύριο του Χρυσοστόμου Σμύρνης!

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Δεν πρόκειται να ασχοληθούμε με τις ενστάσεις που έχουν διατυπωθεί κατά της αγιότητας του εθνομάρτυρα και ιερομάρτυρα αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης. Ασφαλώς αυτοί που τις διατυπώνουν κάποιους λόγους επικαλούνται μέσα στην καλοπροαίρετη αναμφίβολα διάθεσή τους να διαφυλάξουν τον τρόπο που η Ορθόδοξη Εκκλησία μας διακηρύσσει την αγιότητα των εξαιρέτων μελών της. Για εμάς και για τους περισσότερους χριστιανούς, και μάλιστα τους έχοντες σχέση με τα αγιασμένα χώματα της Μικρασιατικής γης, δεν τίθεται τέτοιο θέμα.

Για εμάς ο άγιος Χρυσόστομος αποτελεί σύμβολο αγάπης προς τον Θεό και χρέους προς την πατρίδα, δεδομένου μάλιστα ότι εκπροσωπεί όλους τους πεσόντες και αναιρεθέντες ποικιλοτρόπως κατά τη Μικρασιατική καταστροφή, κάτι που αποδεικνύεται περίτρανα από την ιδιαίτερη αγάπη που τρέφουν προς αυτόν όλοι οι

Μικρασιάτες, έκφραση της οποίας αποτελούν τα διαρκώς πυκνούμενα γι' αυτόν βιβλία που εκδίδονται, τα ποιήματα που γράφονται, τα αφιερώματα που γίνονται κάθε χρόνο στη μνήμη του, οι προτομές που φιλοτεχνούνται σε περιοχές που υπάρχουν και ζουν Μικρασιάτες, οι ναοί που κτίζονται στη μνήμη του.

Κι είναι ευκαιρία, με το αφιέρωμα τούτο, να τονίσουμε για μια ακόμη φορά την αγιότητα του μαρτυρικού ιεράρχη, γιατί αποδεικνυόμενη αυτή ιδίως από τις τελευταίες στιγμές της ζωής του γίνεται φάρος και όδοδείκτης για όλους μας, κληρικούς και λαϊκούς. Είναι όντως συγκλονιστικές οι περιγραφές του τέλους του κι είναι σα να διαβάζουμε και πάλι από το βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων τις τελευταίες στιγμές του πρωτομάρτυρα και αρχιδιακόνου Στεφάνου. Τις περιγραφές αυτές κάνει όχι ένας απλός άνθρωπος, του οποίου ίσως μπορούμε να αμφισβητήσουμε την ακρίβεια των λόγων του, ούτε κι ένας ραψωδός που μεγεθύνει τα γεγονότα στην εξιστόρησή τους, αλλά ένας επιστήμονας, αυτόπτης συγκλονιστικού γεγονότος, ο ακαδημαϊκός καθηγητής Γεώργιος Μυλωνάς, και μάλιστα σε ομιλία του επίσημη, στις 14 Δεκεμβρίου 1982, στην Ακαδημία Αθηνών.

Παραθέτουμε αυτούσια τα τελευταία λόγια της ομιλίας αυτής: «Θα μου επιτρέψετε να τελειώσω την ομιλία μου με μία προσωπική μαρτυρία, που για πρώτη φορά εξομολογούμαι.» Κατά τις τελευταίες ημέρες του Σεπτεμβρίου 1922 μία ομάδα φοιτητών του International College της Σμύρνης και εγώ βρεθήκαμε φυλακισμένοι σε απαίσιο υπόγειο, σ' ένα από τα μπουντρούμια του Διοικητηρίου της Σμύρνης. Σ' αυτό ήταν ασφυκτικά στριμωγμένοι Έλληνες Χριστιανοί αιχμάλωτοι, μάλλον άνθρωποι προωρισμένοι για θάνατο. Τις βραδυνές ώρες φύλακες μ' επικεφαλής Τουρκοκρήτα παρελάμβανον θύματα που ετυφεκίζοντο. Στις 5 το απόγευμα της τελευταίας ημέρας του θλιβερού Σεπτεμβρίου, ο Τουρκοκρής εκείνος με διέταξε να τον ακολουθήσω στην αυλή. Είσαι δάσκαλος;» με ρωτά. Αυτήν την τιμή είχα» του απαντώ.

«Και οι άλλοι που ήσαν μαζί σου είναι φοιτητές;» – «Ναι», του λέγω. «Γρήγορα μάζεψέ τους και φέρε τους εδώ». – Ελάτε μαζί μου έξω», λέγω στους συντρόφους μου. «Φαίνεται ότι ήρθε η ώρα μας. Εμπρός με θάρρος». Ποιά ήταν η έκπληξή μας όταν ακούσαμε τον Τουρκο-Κρητικό να λέει: «Δεν θα σας σκοτώσω, θα σας σώσω. Απόψε θα θανατωθούν όλοι όσοι είναι στο μπουντρούμι, γιατί έφεραν και άλλους που δεν έχουμε χώρο να τους στοιβάξουμε. Θα σας σώσω σήμερα, γιατί ελπίζω αυτό να με βοηθήσει να λησμονήσω μία τρομερή σκηνή που αντίκρυσαν τα μάτια μου, σκηνή στην οποία έλαβα μέρος».

Και συνέχισε «Παρακολούθησα το χάλασμα του Δεσπότη σας. Ήμουν μ' εκείνους που τον τύφλωσαν, που του 'βγάζαν τα μάτια και αιμόφυρτο, τον έσυραν από τα γένηια και τα μαλλιά στα σοκάκια του Τουρκομαχαλά, τον ξυλοκοπούσαν, τον

έβριζαν και τον πετσόκοβαν. Βαθειά εντύπωση μου έκανε και αξέχαστος παραμένει η στάση του. Στα μαρτύρια που τον υπέβαλαν δεν απήντα με φωνές, με παρακλήσεις, με κατάρες.»Το πρόσωπό του το κατάχλωμο, το σκεπασμένο με το αίμα των ματιών του, το πρόσωπό του είχε εστραμμένο προς τον Ουρανό και διαρκώς κάτι ψιθύριζε που δεν ηκούετο πέρα από την περιοχή του. Ξέρεις εσύ, δάσκαλε, τί έλεγε;» – «Ναι ξέρω» του απήντησα. Έλεγε: Πάτερ Άγιε, άφες αυτοίς, ου γαρ οίδασι τί ποιούσι».

– «Δεν σε καταλαβαίνω, δάσκαλε, μα δεν πειράζει. Από καιρού σε καιρό, όταν μπορούσε, ύψωνε κάπως το δεξί του χέρι και ευλογούσε τους διώκτες του. Κάποιος πατριώτης μου αναγνωρίζει την χειρονομία της ευλογίας, μανιάζει, μανιάζει και με το τρομερό μαχαίρι του κόβει και τα δυο χέρια του Δεσπότη. Εκείνος σωριάστηκε στη ματωμένη γη με στεναγμό που φαινόταν ότι ήταν μάλλον στεναγμός ανακουφίσεως παρά πόνου. Τόσο τον λυπήθηκα τότε που με δυο σφαίρες στο κεφάλι τον αποτελείωσα. Αυτή είναι η ιστορία μου. Τώρα που σας την είπα ελπίζω πως θα ησυχάσω. Γι' αυτό σας χάρισα τη ζωή». «Και που τον έθαψαν;» ρώτησα με αγωνία. «Κανείς δεν ξέρει που έρριξαν το κομματιασμένο του κορμί»».

Αυτή είναι η μαρτυρία ενός αυτόπτη μάρτυρα, που φανερώνει, όπως είπαμε, το μέγεθος της αγιότητας του μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσοστόμου, αφού στην πίστη μας την ορθόδοξη εκείνο που αποτελεί αποδεικτικό μεγάλης αγιότητας είναι η αγάπη που απλώνεται και προς τον εχθρό. Και τίποτε να μην ξέραμε για τον άγιο Χρυσόστομο, και μύρια όσα να του έχουν καταλογιστεί, το τέλος του είναι εκείνο που φανερώνει την εσωτερική, της καρδιας του, ποιότητα. Κι ο άγιος Χρυσόστομος σαν τον Χριστό, σαν τον άγιο Στέφανο, σαν τους αποστόλους και όλους τους αγίους μάρτυρες ευλογεί τους διώκτες του και προσεύχεται γι' αυτούς. Μόνον όποιος διακατέχεται πλούσια από αυτό το πνεύμα του Χριστού ξέρουμε ότι ανήκει σ' Εκείνον και προεκτείνει την αγιότητα Εκείνου.«Τι έτι χρείαν έχομεν μαρτύρων;».

Δε θέλουμε να μακρηγορήσουμε. Τα πράγματα μιλούν από μόνα τους. Ας επιτραπεί όμως ως κατακλείδα στη μικρή αυτή αναφορά να μεταφέρουμε ένα απόσπασμα από ένα ποίημα πού έχει γραφεί ακριβώς για τον άγιο: Στον άγιο Χρυσόστομο Σμύρνης Ότι θεριά 'νθρωπόμορφα δε βλέπαν και δε νιώθαν,τό 'δαν τα δέντρα, τα πουλιά ο ήλιος και το χώμα:τ' άγιο κορμί πού κείτουνταν ακρωτηριασμένο, με πύριν' όμως την ψυχή και με αγάπης χρώμα!Τά χείλη του ψιθύριζαν βαμμένα μέσ' στο αίμα,την ώρα πού του ρολογιού οι δείκτες σταματούσαν -κείνο πού πήρ' ο άνεμος με δέος και με φόβο,για να το φέρει όπου γης και δάκρυα ξεσπούσαν.«Πατέρα, τη συχώρηση δώσ' τους, μη τους γδικιέσαι,Γιατί δεν ξέρουνε κι αυτοί σαν τότε οι εχθροί Σου»,λέγαν τα χείλη τ' άγια του Χρυσοστόμου Σμύρνης, λίγο πριν φύγει η ψυχή του και από το σώμα χωρίσουν! Εσείστηκαν οι

ουρανοί απ' τη βαθειά αγάπη κι ευθύς εφάνη ο Χριστός πού 'σκύψε κει σιμά του.«Δούλε καλέ και αγαθέ, μην τον φοβάσαι διόλου όποιον σου παίρνει τη ζωή μικρό τ' ανάστημά του»!Κι έφυγε ο Χρυσόστομος ο της θυσίας άγιος.Μα άφησε το σώμα του τη γη μας να λιπαίνει. Από ψηλά τώρα θωρεί κι από την προτομή του θυμίζοντας το χρέος μας φωνή πού δέν σωπαίνει!

πηγή: Μηνιαίο Περιοδικό Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς «Πειραϊκή Εκκλησία», Έτος 19ο, Αριθμός Φύλλου 207, Σεπτέμβριος 2009